

08/08/2020

Ús d'opiacis i percepció del control del dolor en pacients hospitalitzats

En la societat americana és molt comú el consum excessiu d'opiacis per atenuar dolors que podrien tractar-se de maneres alternatives. Això podria explicar l'increment d'addicions i morts observat en els darrers anys. Les escasses restriccions mèdiques en receptar-los i la necessitat dels pacients de dominar el malestar situen l'ambivalència dels medicaments en el cantó perjudicial. En aquest context, l'article ha estat concebut per conèixer si aquest panorama respon a diferències culturals del país enfront dels altres i, per tant, ajudar a reconduir la situació.

Injecció de morfina. istockphoto ©Tashatuvango

En les últimes dècades s'ha observat un increment mundial en l'ús de fàrmacs analgèsics derivats de l'opi, tipus morfina o similars. El fet és particularment greu als Estats Units, on ha adquirit caràcter d'epidèmia. L'abús d'opiacis, lícits o il·lícits, ha crescut entre 10 i 14 vegades en 20 anys, i les morts per sobredosi s'han incrementat de 21000 el 2010 a més de 42000 el 2016 i, a més, superen les morts per accident de trànsit.

Les causes d'aquest abús massiu segurament són diverses. Se sospita que pot haver influït el missatge llançat en la dècada dels noranta per diverses societats científiques i propiciat per la

indústria farmacèutica de què el dolor s'ha de considerar com el cinquè signe vital i que ha de ser erradicat dels hospitals. També podrien haver jugat un destacable paper la disponibilitat de formulacions d'alliberament sostingut barates i potents, el missatge erroni de ser de fàrmacs segurs i útils en dolors d'intensitat moderada, i que cada vegada hi hagi més pacients que conviuen amb malalties que produeixen dolor crònic com el càncer. La pregunta que sorgeix és si, a més, podrien existir diferències culturals de manera que el pacient americà fos més exigent pel que fa al control del dolor que el d'altres àrees geogràfiques.

Per intentar respondre a aquesta qüestió, investigadors de 8 països de diversos continents, entre els quals hi ha investigadors de la UAB, han publicat recentment al Journal of Hospital Medicine l'estudi "Opioid utilization and perception of pain control in hospitalized patients". L'estudi es va dur a terme en 1000 pacients reclutats en 4 hospitals americans i 7 hospitals d'altres països d'arreu del món, entre els quals hi ha l'Hospital de Sant Pau de Barcelona.

Entre les troballes més significatives destaca que el nombre de pacients als quals s'havia prescrit opiacis durant una hospitalització convencional en sales de medicina interna i en l'alta era més alt als Estats Units. Les dosis, en cas de prescripció, també eren més elevades. Paral·lelament, els pacients dels Estats Units referien a major intensitat de dolor percebut en el moment de ser entrevistats i estaven menys satisfets amb el control del dolor que assolien amb els tractaments instaurats durant l'hospitalització. Tot plegat va ser convenientment controlat per edat, sexe, gravetat de la situació mèdica, motiu de l'ingrés i motiu de prescripció de l'analgèsia, antecedents previs en la utilització d'opiacis i diversitat d'altres variables.

Les conclusions són que el patró de prescripció dels metges americans és molt més lax que l'emprat a altres zones geogràfiques i que les expectatives respecte a la percepció i la satisfacció en el control del dolor sembla que no són les mateixes en pacients americans que en pacients d'altres països. Aquesta major utilització durant els ingressos s'allarga després de l'alta i es creu que pot contribuir a la dependència posterior en la qual cauen molts individus. Per tant, d'alguna manera es confirma que existeixen diferències culturals i socials que poden contribuir a l'epidèmia en la utilització d'opiacis als Estats Units.

Aconseguir revertir el greu problema sanitari al qual s'ha arribat demana treballar els hàbits de prescripció dels metges que recepten opiacis d'una manera poc estricta. Sense oblidar que són fàrmacs enormement beneficiosos quan s'usen de forma correcta, s'ha de partir de la premissa que el seu ús és potencialment nociu. Tant o més important seria reeducar els pacients i la societat en general pel que fa a les seves expectatives en referència al control del dolor en moltes circumstàncies.

Elena Sendra i Jordi Casademont

Servei de Medicina Interna.

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau i Facultat de Medicina.

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

JCasademont@santpau.cat

Referències

Marisha Burden , Angela Keniston, Mary Anderson Wallace, Jason W Busse, Jordi Casademont, Smitha R Chadaga, Sumitra Chandrasekaran, Marco Cicardi, John M Cunningham, David

Filella, Daniel Hoody, David Hilden, Ming-Ju Hsieh, Yoon-Seon Lee, Daniel D Melley, Anna Munoa, Francesca Perego, Chin-Chung Shu, Chang Hwan Sohn, Jeffrey Spence, Lindsay Thurman, Cindy R Towns, John You, Luca Zocchi, Richard K Albert. **Opioid Utilization and Perception of Pain Control in Hospitalized Patients: A Cross-Sectional Study of 11 Sites in 8 Countries.** *J. Hosp. Med.* Vol. 14 (num. 12): 737-745. July 24, 2019. doi: 10.12788/jhm.3256.

[View low-bandwidth version](#)